

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **I. P., X. B.-M., F.**, zastúpeného JUDr. P. V., advokátom, Š., N., proti žalovanému: **Ing. A. R. – M., K., N.**, IČO: X., zast. JUDr. J. P., advokátom, R., D., **o zaplatenie 920 000,- Sk s prísl.** na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. 02. 2006 č. k. 44Cb/1398/1993-180, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. 02. 2006 č. k. 44Cb/1398/1993-180 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 920 000,- Sk spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne od 20. 12. 1993 do zaplatenia. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 82 890 Sk na účet jeho právneho zástupcu.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalovaný len čiastočne splnil povinnosť zaplatiť cenu žalobcom dodaného tovaru, preto je povinný zaplatiť- doplatiť zvyšok kúpnej ceny.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka dôvodnosti námietky premlčania v súvislosti so skutočnosťou, že p. P. vstúpil do konania až podaním zo dňa 06. 10. 2003, hoci pôvodný žalobca mu postúpil pohľadávku zmluvou zo dňa 29. 05. 1997. Sporná ostala aj platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú žalovaný spochybňoval a tvrdil, že je antidatovaná.

Súd uznal pohľadávku za dôvodnú, riadne postúpenú.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý namietal, že pohľadávku žalobcu vyrovnal na základe osobnej pokonávky dňa 18. 08. 1993, kde sa účastníci dohodli na skončení obchodného vzťahu zaplatením sumy 1 mil. korún. Zotrval na námietke antidatovania zmluvy o postúpení pohľadávky p. P. a naďalej tvrdí, že bola napísaná až po 19. 11. 2002, kedy Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok súdu I. stupňa. Zotrval tiež na návrhu vypočutia svedka Ing. P., ktorý bol prítomný pri dohode zo dňa 18. 08. 1993. Pre prípad potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu navrhol pripustiť dovolanie z dôvodu otázky po právnej stránke zásadného významu, a to či vstup žalobcu do konania po uplynutí 3 rokov od vzniku právneho úkonu je premlčané alebo nie, pričom on zastáva názor, že premlčané je.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 1Obo/106/2006-228 zo dňa 18. marca 2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O. s. p. a vo výroku vyslovil, že dovolanie prípúšťa. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že k ich náhrade v sume 43 148,- Sk žalobcovi zaviazal žalovaného.

N tomto základe žalovaný proti uvedenému rozsudku podal dovolanie .

Najvyšší súd Slovenskej republiky konal a rozhodol o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. 02. 2006 potom, čo dovolací súd uznesením zo dňa 31. 01. 2011 sp. zn. 1ObdoV/84/2008 tento jeho rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel dovolací súd k záveru, že je potrebné zrušiť rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvého stupňa a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie preto, lebo dovolací súd v rámci svojej úradnej povinnosti zistil, že konanie pred odvolacím i prvostupňovým súdom, ako aj ich rozhodnutia, trpia vadou uvedenou v § 237 písm. b) O. s. p.

Podľa § 237 písm. b) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia dovolací súd usúdil, že podmienkou toho, aby niekto mohol byť účastníkom občianskeho súdneho konania, je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak ten, komu ju zákon priznáva. Vo všetkých občianskoprávných konaniach majú spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj fyzické osoby – podnikatelia podnikajúci na základe živnostenského oprávnenia podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon). Fyzické osoby – podnikatelia, ktorým žalovaný bol v čase začatia predmetného konania, nadobúdajú spôsobilosť byť účastníkom konania svojim vznikom, t. j. dňom ohlásenia začiatku prevádzkovania živnosti živnostenskému úradu, resp. dňom začatia živnosti, ak zamýšľa prevádzkovať živnosť neskorším dňom, ako dňom ohlásenia, a tento deň výslovne uvedie v ohlásení. Zánikom živnostenského oprávnenia fyzickej osoby nedochádza však k strate spôsobilosti fyzickej osoby mať práva a povinnosti a ani k spôsobilosti byť účastníkom konania, pretože fyzická osoba zodpovedá v celom rozsahu za svoje záväzky vzniknuté pri súkromnom podnikaní. Ak po začatí konania účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania, postup súdu upravuje § 107 O. s. p..

Podľa § 107 ods. 1 O. s. p.. Ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť, alebo či môže v ňom pokračovať.

Podľa názoru dovolacieho súdu v danej veci nebráni strata spôsobilosti pokračovať v konaní, pretože v prípade ukončenia podnikateľskej činnosti podnikateľským subjektom – živnostníkom, resp. zánikom jeho živnostenského oprávnenia, prechádzajú všetky jeho záväzky na fyzickú osobu, ktorá túto podnikateľskú činnosť ukončila, resp. ktorej živnostenské oprávnenia zaniklo. Nejde teda o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, pretože zánik živnostenského oprávnenia sa na označení účastníka konania prejavuje len vypustením dodatku k jeho obchodnému menu (meno a priezvisko), odlišujúcemu osobu podnikateľa alebo druh podnikania. O tento prípad ide v súdnej veci. Po začatí konania zanikol žalovaný, ktorý bol v čase začatia konania fyzickou osobou – podnikateľom podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), z dôvodu ukončenia jeho podnikateľskej činnosti. Zo zákona je pritom zrejmá fyzická osoba Ing. A. R., ako nositeľ hmotnoprávneho vzťahu, v ktorom pôvodne vystupoval účastník, ktorý

stratil spôsobilosť, čiže fyzická osoba – podnikateľ: Ing. A. R. – M., IČO: X. s miestom podnikania: K., X. N. Ak počas konania dôjde v osobe niektorého účastníka k opísanej situácii, vstupuje fyzická osoba, ktorá bola predtým podnikateľom (živnostníkom), do práv a záväzkov doterajšieho účastníka – podnikateľa, nakoľko fyzická osoba zodpovedá v celom rozsahu za svoje záväzky vzniknuté pri súkromnom podnikaní. Súd v takomto prípade skonštatuje, že došlo k zmene, o tejto nerozhoduje. Z obsahu spisu nie je zrejmé, či prvostupňový a odvolací súd mal o tejto zmene vedomosť alebo nie. Vychádzajúc však zo záhlaví rozsudkov oboch súdov nižších stupňov, kde označili žalovaného ako podnikateľa, hoci ním už v čase ich vydání nebol, možno konštatovať, že o zmene vedomosť nemali, hoci sa o nej, aj napriek neoznámeniu ktorýmkoľvek účastníkom konania (predovšetkým samotným žalovaným, resp. jeho právnym zástupcom), mohli dozvedieť titulom svojej úradnej povinnosti overením si aktuálneho stavu údajov žalovaného v online výpise zo Živnostenského registra Slovenskej republiky. Následne sa javilo žiaducim vyzvať žalobcu na upresnenie označenia žalovaného v zmysle zisteného aktuálneho stavu jeho údajov v živnostenskom registri. Obidva rozsudky súdov nižších stupňov sú tak nevykonateľnými, nakoľko v nich uvedený subjekt povinnosti – žalovaný bol už v čase ich vydání neexistujúcim podnikateľským subjektom.

Dovolací súd uzavrel, že vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, nezaoberal sa námietkami uvedenými v dovolaní.

Na tomto základe dovolací súd dospel k jednomyselnému záveru, že ho treba zrušiť a vec vrátiť súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Z citovanej časti odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu je zrejmé, že potrebu zrušiť rozsudok odvolacieho súdu i rozsudku súdu I. stupňa vyslovil dovolací súd vo svojom rozhodnutí (str. 5 dole) a v enunciiate však zrušil len rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V súlade s týmto usmernením dovolacieho súdu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom konaní a rozhodnutí vo veci je z dôvodu hospodárnosti a zrýchlenia konania potrebné, aby sa súd I. stupňa zaoberal a vyrovnal s okolnosťou, že JUDr. V., ako právny zástupca spoločnosti P. potom, čo odvolací súd uznesením zo dňa 10. 11. 2002 č. k. 5Obo 168/2002-125 zrušil žalobe vyhovujúci rozsudok súdu I. stupňa z dôvodu námietky

žalovaného, že žalobca – spoločnosť P. bola vymazaná z obch. registra F., až na druhú výzvu súdu (prvá dňa 23. 04. 2003, druhá 23. 07. 2003) doručení dňa 04. 08. 2003 navrhol podaním došlým súdu dňa 17. 09. 2003 (čl. 132) pripustiť namiesto neho do konania vstup svojho postupníka T. M. , bytom O., Ž. preto, lebo mu postúpil svoju žalobou uplatnenú pohľadávku zmluvou zo dňa 20. 04. 1998. Pripojená kópia tejto zmluvy na čl. 133. Až následne podaním došlým súdu dňa 08. 10. 2003 (čl. 134) JUDr. V. ako právny zástupca spoločnosti P. navrhol zmenu účastníka na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 29. 05. 1997 konateľovi spoločnosti P., p. I. P. S touto okolnosťou, teda s tým, že žalobca postúpil pohľadávku podľa podania zo dňa 17. 09. 2003 T. M. zmluvou zo dňa 20. 04. 1998, čo značí takmer rok po postúpení tej istej pohľadávky p. I. P. údajne zmluvou zo dňa 29. 05. 1997 podľa podania zo dňa 08. 10. 2003 sa súd mal zaoberať a vyrovnať v súvislosti s námietkou žalovaného o antdatovaní postúpenia pohľadávky konateľovi následne z registra vymazanej spoločnosti.

Z dôvodu zhospodárnenia a zrýchlenia konania by sa súd I. stupňa mal zaoberať s námietkami žalovaného vznesenými v dovolaní.

Keďže sa dovolací súd nezaoberal meritom veci, čo značí, že o ňom bude rozhodovať potom, čo sa mu spis znovu vráti po odstránení vytýkanej vady v označení žalovaného, odvolací súd považuje za účelné doplniť otázku, pre ktorú odvolací súd v svojom rozsudku zo dňa 18. 03. 2008 pripustil dovolanie. Ide o otázku rovnako v zákone neupraveného zániku plnomocenstva zo dňa 02. 12. 1992 pre JUDr. V. zánikom splnomocniteľa. V rozhodovanom prípade žalobca zanikol výmazom z francúzskeho OR 11. 05. 1998. JUDr. V. podal menom pôvodného žalobcu - spoločnosti P. dňa 08. 10. 2003 návrh, aby do konania na miesto doterajšieho žalobcu v I. rade vstúpil p. I. P. a až k tomuto návrhu pripojil splnomocnenie p. P. vo veci zo dňa 24. 09. 2003 so svojím podpisom, že toto splnomocnenie prijíma. Podľa § 33b ods. 2 a 3 Obč. zák. podľa ktorých plnomocnenstvo zaniká smrťou splnomocniteľa a splnomocnenec je povinný ešte urobiť všetko, čo neznesie odklad, aby splnomocniteľ alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach. Ide o otázku, či sa splnomocnenie zaniknutým splnomocniteľom vzťahuje aj na úkony plnomocenstva realizované viac ako 5 rokov po zániku splnomocniteľa.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 15. novembra 2011

JUDr. Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Helena Farkašová